

Handläggare:
Per-Ove Mattsson
08 508 18 148

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2014-05-22

Bostadslösa EU-migranter

Svar på skrivelse från (S), (MP) och (V)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet om bostadslösa EU-migranter.

Steinunn Á Hákansson
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet har lämnat in en skrivelse till stadsdelsnämnden om EU-migranter. Partierna tar upp problemet med att många av dessa människor lever under svåra förhållanden och vill att stadsdelsnämnden aktivt verkar för att staden gör något åt situationen.

Reglerna om fri rörlighet innebär att EU-medborgare har rätt att vistas i Sverige i tre månader, under förutsättning att man inte är en belastning för biståndssystemet. I utsatta situationer agerar staden dock enligt socialtjänstlagen, oavsett varifrån personerna kommer. Särskilt prioriterade är barn, unga och personer med grava missbruks- eller psykiska problem.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Bakgrund och skrivelsens innehåll

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 6 februari i år lämnade socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet in en skrivelse om bostadslösa EU-migranter. Partierna tar upp problemet att människor bor i eländiga skjul och husvagnar i skogen runt Högdalen, utan tillgång till el och vatten. Dessa bosättningar har ökat och partierna anser att det inte är acceptabelt att vräka människor så länge alla inte kan erbjudas alternativ sängplats inomhus eller hänvisas till en uppställningsplats för husvagnar med tillgång till el och vatten med mera.

Anledningen till att skrivelsen lämnas till stadsdelsnämnden är enligt partierna att transporter sker via Farsta och att många av de som tigger i Farsta förmodligen lever i bosättningarna.

Stadsdelsnämnderna har enligt skrivelsen ett humanitärt ansvar för alla som vistas i respektive stadsdelsområde. Nämnden föreslås därför aktivt verka för att staden gör följande insatser för EU-migranter i Farsta:

- Samverkar med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd för att hitta lösningar i form av boenden.
- Inte avhyser människor från bosättningar förrän värdig övernattningsplats finns för alla.
- Bedriver uppsökande verksamhet och ger rådgivning om arbetsmöjligheter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den fria rörligheten inom den europeiska unionen (EU) innebär att EU-medborgare har tre månaders uppehållsrätt i andra EU-länder. Efter dessa tre månader har de fortsatt uppehållsrätt om de har arbete, är egna företagare eller aktivt söker och har en reell möjlighet att få arbete.

EU-medborgare har således rätt att vistas i Sverige i tre månader, men bara under förutsättning att man inte är en belastning för biståndssystemet. Var och en har ansvaret för att planera sitt boende, sin arbetssituation eller sin hemresa.

Stockholms stad tar dock enligt socialtjänstlagen det akuta ansvaret för alla som vistas i staden, oavsett var man kommer ifrån. Socialtjänstlagens vistelsebegrepp innebär att alla, oavsett om man är svensk medborgare med tillhörighet utanför Stockholms stad eller medborgare i något annat land, har rätt till en prövning av det akuta behovet av hjälp.

Stockholms stads socialjour gör dessa bedömningar när det gäller EU-medborgarna. Har personer akuta behov som inte kan tillgodoses på annat sätt ger staden bistånd i form av akut mat, akut logi eller i vissa fall hemresa. Dessutom kan staden erbjuda stöd i form av:

- Vinternatt, ett härbärge för EU-medborgare med 64 platser.
- Crossroads, en arbetsförmedling för EU-medborgare med 7 000 unika besökare sedan 2011.
- flera öppna dagverksamheter runt om i staden med möjlighet till mat och värme.

Stadens och socialförvaltningens personal besöker dessutom regelbundet alla kända boplatser som EU-medborgare på eget bevåg upprättat på annans eller offentlig mark, och gör en bedömning av läget. Personalen har särskild uppmärksamhet på om det finns barn, unga eller personer med grava missbruks- eller psykiska problem vid boplatserna. I dessa fall agerar staden alltid. Det är dock sällan dessa prioriterade grupper som stadens personal möter vid boplatserna.

Stadens syn är att boplatserna inte är människovärdiga – situationen betraktas som ett humanitärt nödläge. Personerna som befinner sig vid dessa boplatser erbjuds därför hjälp med hemresor och akuta mat- och boendelösningar.

Stadens ståndpunkt är också att ingen kan eller får bosätta sig var man vill. Boplatserna är således illegala. De skapar stora problem för kringboende och staden måste därför även, utöver sociallagstiftning, agera utifrån allemansrätt, lokala ordningsföreskrifter och miljölagstiftning. Det innebär att staden, som i de flesta fall äger marken där boplatser av detta slag uppkommer, ansöker om avhysning hos Kronofogdemyndigheten.

I samband med avhysningarna förbereder staden alltid extra akuta humanitära insatser för att hitta så bra tillfälliga lösningar som möjligt för personer som bott vid dessa boplatser.

Staden har därutöver det senaste året höjt aktivitetsgraden och gör nu följande:

1. Uppsökare vid socialförvaltningen har ökat ansträngningarna för att kunna ha en dialog med dem som finns på boplatserna och informera i god tid om vad som kommer att kunna ske.
2. Under den tid som processen fortgår, från en ansökan om avhysning till dess att boplatserna stängs, finns en tillfällig möjlighet att få hjälp med hemresor.
3. I samband med att boplatserna stängs kommer staden att erbjuda en tillfällig möjlighet till uppehälle. Socialtjänsten finns alltid på plats vid dessa tillfällen.
4. Staden har kontinuerligt ökat informationen om alternativa boendemöjligheter – campingplatser, vandrarhem, Vinternatt, boenden hos frivilligorganisationerna med mera.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelse från (S), (MP) och (V) om bostadslösa EU-migranter